

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre K 860.— Negyed évre K 170.—
Fél évre „ 340.— Egy hóra „ 60.—

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 49.
TELEFONSZÁM: Kiadóhivatal és nyomda 18
Szerkesztőség — 10-29

A jövő

VI.

Képet akarván adni a választásokba induló politikai pártokról abból a szempontból, hogy melyik lenne alkalmas a polgárság egyetemének bizalmára, — az egységes párt portréját igyekezünk elsőnek megrajzolni, mint azét a pártét, amely a többséget vindikálja büszkén magának. Rajzunk csak kezdetleges lehetett, csak azt mutat-hatjuk meg, miből lett az egységes párt, de anyag hiányában, program és tettek hiányában, nem foglalkozhattunk azzal a legfontosabb kérdéssel, hogy mi-e lesz. El tudtuk képzelni, hogy mi-e lehet és megígértük, hogy az egységes párt jövője polgári szempontból attól függ, melyik jelzőjét hosszú címének teszi meg végül is a párt tényleges programját kifejező vezérnévnek.

Azóta bizony nem egy nap telt el és még ma is csak ott vagyunk, ahol voltunk. Megjelent azóta az egységes párt kiáltványa, de — nem mondott semmit. Ez a kiáltvány még a friss esztendő minden rossz következményének helyegét magán hordja; kiérezni minden sorából, hogy három-négy irány rostáin szitálták át a szavakat és ami végül minden szitán áthullt, az lehet az egyes frakciók szempontjából veszedelmektől mentes, de minden tartalma bent maradt a szitákban. — Elhangzott azóta Bethlen miniszterelnök miskolci beszéde is, de programot ez sem adott. Egy eszmei célt határozottan megjelölt és körvonalozott Bethlen Miskolcon, egy célt, amely polgári szempontból a legmelegebb szimpátiával fogadható csak és ez: a nemzeti demokrácia. De adós maradt magával a programmal, adós maradt annak a kifejtésével, hogy mit akar az egységes párt a nemzeti demokrácia alapján csinálni és mit akar visszaesílni. Egy demokratikus alapon szervezkedő polgári pártnak ugyanis ma két irányban kell kötelezettségeket vállalnia, az egyik irányban határozottan meg kell jelölnie, hogy a polgári munka feltételeit miként kívánja megteremtetni, a másik irányban határozott nyilatkozatban kell állásponjtját leszögeznie tekintetben is, hogy a polgári munka, a polgári rend elé emelt akadályokat hajlandó-e lerombolni. A miskolci beszéd azonban csak ideális célkitűzésnek tekinthető; a gyakorlati programból nem árult el semmit. Érezte ezt ma-

ga Bethlen is és már azóta közlé is tette, hogy a Miskolcon elmaradt programot Hódmezővásárhelyen fogja teljes részletességgel kifejtetni.

Az egységes párt tehát ma is még csak ígéret és mint ilyen bírálandó el polgári szempontból. Ígéret az egységes párt és pedig polgári szemmel nézve Jánus-arcú ígéret. Egyik oldala nemzeti demokrácia, polgári jelleg, lehiggadás, rend, nyugalom ígérete, a másik oldala — Gömbös Gyula. Ezzel a Jánus-arcú szemben tehát nagyon is érthető, hogy míg egyik arca a polgárság nagy tömegének szimpatikus, másik arca sehogy sem tud melegebb érzéseket kiváltani. Vannak ma már sokan, akik e Jánus-arc szimpatikus felének kedvéért szemet hunynak a másik arc fölött, amelynek Szózata idegenül cseng füllüknek, szemet hunynak abban a reményben, hogy mire kinyitják szemüket, csak a szimpatikus arcot fogják látni. De még többen vannak, akik nem merik szemüket behunyni, akik úgy érzik, hogy nagyon is nyitott szemmel kell figyelniük e Jánus fő mindkét arcát, mert ha szemet hunynának, egyik arc könnyen elnyelné a másikat és pedig a kevésbé szimpatikus a rokonszenvest.

Igy hullámszik a polgárság hangulata az egységes párti ígéret körül. Évek hosszú sorának irrealitásai után realitásokat kíván a polgárság és a reális tényeket látni is akarja. Annyi természet ígéret után az élő valóságot is hiába — ígérnek a polgárságnak. Bizalmatlan a polgárság, szeretne talán már hinni, de annyi keserves csalódás kijózanította már annyira, hogy annak is alig mer hinni, amit lát. Hát még annak, amit nem is lát, amit csak ígérnek, hát még ha ez az ígéret is csak felemás, legalább látszatra igazán felemás, mert egyik fele épen az ellenkezője a másiknak!

Ez a nagy bizonytalanság az oka annak, hogy az a nagy felbuzdulás, amely az egységes párt megalakulása pillanatában, a régi munkapártiak bevonásakor letagadhatatlanul országos jellegű volt, lassanként lelohad, különösen vidéken, ahol az elmúlt két év alatt alaposan megtanulták, hogy más a program és más a valóság, főleg pedig más az ígéret és mások a tények. Boldogok, akik hinni tudnak, lehet hogy igazuk is lesz és akkor ők lesznek a bölcsök, de a polgárság nagy tömegei

a saját sebeikbe mártották ujjaikat, úgy ismertek rá önmagukra és a megváltásban már csak akkor hisznek, amikor nincsenek többé sebek, amelyek beszélnek és így ellentmondhatnak a megváltást hirdető ígéreteknek.

Mindaddig, amíg az egységes párt gyakorlati programja tel-

jesen és tisztán nem áll a polgárság alatt, mindaddig, míg gyakorlati kormányzati tények nem igazolják, hogy ez a program meg is fog valósulni, mind addig nem lehet csodálkozni azon, hogy az egységes párt sokkal többet szerepel félhivatalos kommunikációkban, mint a polgárság politikai életében.

A régi kispapok palotaforradalma

Budapest, márc. 16. Hirt adtuk róla, hogy az egységes párt vezetősége tárgyalásokat kezdett a volt kispapok párt ügynevezett *memorandum-csoportjával*. Tegnap a helyzet az volt, hogy a vezetőség folytatni szándékozik a tárgyalásokat ebben a kérdésben, hogy teljes győzelemre vigye a maga álláspontját. Nem látszott valószínűtlenné, hogy a tárgyalások eredménye a teljes leszerelés lesz, mert az akció vezetőit elkedvetlenítette Nagyatádi állásfoglalása. Mára azonban *beszöszölközött a dologba a vidéki kispapok szervezetek is*. A vidéki szervezetek mostanig vártak, mint-hogy azonban a memorandumra eddig sem érkezett válasz *akcióba léptek*. Értesítéseink szerint eddig 8 vármegye: *Somogy, Zala, Veszprém, Jásznagykun, Csanád, Szabolcs, Békés és Csongrád* kispapok szervezetei értesítették a Budapesten levőket, részben közvetett úton, részben pedig kiküldöttük által, hogy ők a terminus lejártát úgy tekintik, mintha a miniszterelnök elvetné követeléseiket és szándékában sem lenne azokat teljesíteni. Ennek aztán *levonják a következtetést, szakitának az egységes párttal, újra visszaalakulnak az eredeti kispapok és földműves párttá*, minden azóta felvett és felesleges sallang nélkül.

A tiszamenti megyék kispapok szervezetei 25-én vagy Hódmezővásárhelyen, vagy Oroszlán nagygyűlésre jönnek össze, melyen értesítéseink szerint ki fogják jelenteni, hogy tekintettel arra, hogy a kormány jogos követeléseiket nem honorálta *megszakítják vele az összeköttetést, megvonják tőle a támogatást, az egységes pártból kiválnak és proklamálják saját jelöltjeiket az egész vonalon*.

Az eddigi tárgyalások során 51 jelölt személyében már meg is állapodtak, akiket az egységes párt jelöltjeivel szemben fogják fellépíteni. Ugyancsak 25-én tartanak nagygyűlést Za-

lamegye kispapok párti szervezetei is hasonló céllal.

Mit mond a félhivatalos?

A M. T. I. „magánjelentése” közli: Az egységes párt intézőbizottsága holnap délelőtt tart ülést, amelyen a jelölések kérdésével foglalkoznak. Még nem ejtik meg ugyan az összes jelöléseket, mert az összefüggésben van a kerületek beosztásának kérdésével, amennyiben a nagy kerületek közül néhányat fel akarnak osztani. Az egységes kormányzó pártban a volt országgyűlési képviselők körében mozgalom indult meg, hogy a volt országgyűlési képviselők és a régi kormányzat volt főispánjai hetenként egyszer tartanak megbeszélést, amelyen a politikai helyzettel foglalkoznak. A mozgalomnak természetesen semmi éle nincs a kormány ellen. Az egységes párt a hivatalos jelöltek listáját csak akkor fogja nyilvánosságra hozni, amikor már valamennyi kerületben megtörténtek a megállapodások. A jelölések kérdésénél az egységes párt minden egyes esetben meghallgatja a választókerület polgárságának a véleményét. A pártvezetőség természetesen a választókerületek hangulatáról tökéletes képet óhajt szerezni, mielőtt a jelöléseket megejtene. A jelölések kérdésével függött össze a főispánok sorozatos kihalgatása is. Az egységes kormányzó pártban ma este olyan hurek terjedtek el, mintha a régi kispapok párt vidéki szervezete körében újabb mozgolódás támadt volna. Pár nappal ezelőtt a miskolci zászlóbontás előtt ugyanis a régi kispapok párti szervezetek kiküldöttjei értekezletet tartottak Budapesten, a melynek eredményeképpen pontokba szegtezték le kívánságukat. Azóta a kormány részéről természetesen a régi kispapok párti vezetőségek a szükséges felvilágosítást megkapták, most azonban ugylátszik néhány ki-elégítetlen személyi ambíció következtében ismét olyan szín-

ben akarják egyesek feltüntetni ezt a már befejezett akciót, mint hogyha a kormány a követelések teljesítése elől elzárkózott volna. Az egységspártban teljesen tisztában vannak az ilyen látszólagos elégedetlenkedő mozgalmakkal és nem is tulajdonítanak neki nagyobb jelentőséget, mint amennyit azok valóban jelentenek. Nagyatádi Szabó István a miniszterelnökkel és az egységspárt egész elnökségével a legteljesebb harmóniában dolgozik együtt. Személye garancia arra, hogy az egységspártban a régi kisczardapárti elemek egyáltalában nem szoríttatnak háttérbe. Bethlen István gróf miniszterelnök maga is kijelentette, hogy a régi nemzetgyűlési kisczardapártira óhajtott első sorban támaszkodni és az az egyesülés, amelyet nagyatádi Szabó István keresztülvitt csak is az ország érdekében történt, de az erők egyesítése által a kisczardapárti erőket nem semmisítik meg, mert azok minden alkalommal a maguk teljs értékében fognak együttműködni az országot újráépítő munkában.

Bethlen és Nagyatádi

Félhivatalosan jelentik a következőket: Egyes ellenzéki lapok nyíltan és sejtetve több ízben azt írták, hogy nagyatádi Szabó István az egységes pártban kénytelen hangfogót alkalmazni és már ő sem nézi az eseményeket jószemmel. Azonban Bethlen István gróf miniszterelnökkel szemben a viszonya megkötött. Ezzel szemben a tény az, hogy nagyatádi Szabó István és gróf Bethlen István miniszterelnök között egyetértés van és teljes összhangban folyik a munka, amelyet nem zavar egyetlen egy momentum sem, annál kevésbé az ilyen átlátszó célzattal beállított személyeskedés előhívó híresztelés. — Nagyatádi Szabó István az egész kisczardapárttal a háta mögött vesz tevékeny részt és e tekintetben személyi akciók soha sem okoztak személyi eltérést a közös munkában. Ami pedig azt illeti, hogy a régi kisczardaelemek háttérbe szorulnak az egységes pártban, ennek éppen a legfényesebb cáfolata a kibocsátandó egységes párti hivatalos jelöltek névsora lesz, a melyből ki fog tűnni, hogy csak azokban az esetekben tekintettek el a volt kisczarda képviselők hivatalos jelölésétől, amikor az illetők kifejezetten kijelentették, hogy a politikai élettől visszavonulnak és jelölést vállalni nem kívánnak.

Egyébként az egységes párt ép azokban a kerületekben állított jelölteket a régi politikai világból való kitűnőségek sorából, amely kerületekben a legitimista ellenzéki pártnak volt mandátuma. Az ellenzéki sajtó tendenciózus híresztelése, csakis az egységes párt megbontását célozza, hogy bizalmatlanságot keltsen a kisczardák körében, most, amikor a választások még meglehetősen messze vannak.

Amit a Nép maga sem hisz el

A *Nép* című keresztényszocialista lap mai száma egy szegedi híradást közöl, amely annyira nevelésesen valószínűtlen, hogy komoly formában nem is érdemes vele foglalkozni. Kuriozumnak mégis megközelítjük, egyrészt mint a naivság köntösébe burkoló raffiniert megnyilatkozását, másrészt mint érdekes tünetét annak, miként képzelik el egyes tipikusan kurzuslapok az egységes párti kormány támogatását. Tehát:

A *Nép* írja: Szegeden a zsidók „Szentegylete” éjféli ülést tartott, amelyen megjelentek az összes szegedi zsidók és más meghívottak is. A gyűlésen *Biedermann-Bidl* Samu hitközségi elnök a választásokról beszédet mondott, amelyben *összetartásra és a legelkeseredettebb harcra* hívja fel a zsidóságot. Kijelentette, hogy az a küzdelem, amely most kezdődik, *élet-halál*

harc és mindent el kell követni, minden eszközzel és minden áron *azon kell lenni, hogy a keresztény irányzat emberei megbukjanak*. Bejelentette, hogy a Kereskedelmi Bank szegedi fiókjának *több millió* áll rendelkezésére a választásokra, amely összeget megfelelő *propagandára* fognak fordítani. Minden keresztény jellegű mozgalommal és politikával szembe kell helyezkedni és ha másként nem lehet, *az ország romjain is meg kell semmisíteni a keresztény irányzatot*. Közölte, hogy a helyi jelölt *Bárczy István*. A gyűlés végén a jelenlevők fogadalmat tettek, hogy a felhívásnak eleget fognak tenni. — Mindezeket *gyorsírói feljegyzés* alapján közöltük.

A kurzusnak, amíg tartott, vicclapja nem volt. A tulbuzgó *Nép* ugyiltszik utólag igyekszik ezt a hiányt pótolni.

A jog- és szabadságvédő liga

bizottsága ma délelőtt *Apponyi* Albert elnöke alatt ülést tartott, amelyen megjelentek *Ugron Gábor, Vázsonyi Vilmos, Szerényi József, Rassay Károly és Méhely Kálmán*. A bizottság ülésén *Apponyi* bemutatta annak a *deklarációnak* a tervezetét, amelyet az ellenzék a *választások törvénytelenesége tárgyában* a nemzethez kíván intézni. A jelenlevők hosszasan tanácskoztak a deklaráció szövegét illetően, úgy hogy a *deklaráció ma nem is készült el* teljes egészében, hanem valószínűleg *szombaton fogják a nyilvánosság elé bocsátani*. Szó esett az ellenzék passzivitásáról is, de inkább csak eszmecseré formájában, amely pozitív eredményre nem vezetett. Az ellenzék nem dűnhet ebben az ügyben mindaddig, míg a kerületek beosztása meg nem történik.

A Zichy-grófok

a mai nap folyamán folytatták tárgyalásaikat a ketté szakadt keresztény nemzeti egyesülés pártjának mindkét frakciójával és azt hiszik, hogy ezek a tárgyalások a legközelebbi időn belül eredményre fognak vezetni. Zichyék végeredményben azt szeretnék elérni, hogy a keresztény pártokat koncentrálják és egységes keresztény ellenzéki pártot tudnának összehozni, amely konzervatív liberális, de amellet legitimista alapon áll. Éppen ezért csak azokat a tagokat veszik fel, akik legitimista érzelműek és nem állnak az 1921. 47. tc. alapján. *Zichy* Aladár gróf kijelentette, hogy a tárgyalások még nem fejeződtek be és folytatja tárgyalásait.

Az amnesztia

Tomcsányi Vilmos Pál igazságügyminiszter az amnesztia tárgyában így nyilatkozott:

Az amnesztia rendelet már teljes egészében végre van hajtva, a végrehajtás minden statisztikai adata azonban még nem áll rendelkezésünkre, mert az ügyészség még nem dolgozták fel azokat. Mihelyt ezek

a statisztikák elkészülnek, azokat jelentés kíséretében felterjesztik az igazságügyminiszteriumba.

Tolnay Kornél Debreczenben

Mint értesülünk, *Tolnay* Kornél nyugalmazott államtitkár, az államvasutak volt elnökgazdátója, a nemzeti polgári párt hivatalos jelöltje Debrecen II. kerületében, a legközelebbi napokban Debreczenbe érkezik, hogy a helyi viszonyokról tájékozódjék. Vele együtt a nemzeti polgári párt több országos nevű tagja is Debreczenbe jön. A politikusok látogatásokat fognak tenni a pártárság körében.

A debreczeni egységes párt

mint jó forrásból értesülünk, vagy április 2-án, vagy április 9-én tartja alakuló nagygyűlését. Az alakulás határidejének megállapítása attól függ, hogy *Bethlen* miniszterelnök mikor tud Debreczenbe jönni; a miniszterelnök ugyanis súlyt helyez rá, hogy az egységes párt debreczeni zászlóbontásán jelen legyen.

Jánosi Zoltán pártönkivüli jelölt

A debreczeni kerületek képviselőjelöltjeiről írva, megírtuk azt is, hogy *Jánosi* Zoltán a III. kerületben a *Rassay*-párt jelöltje lesz. Mint ma értesülünk, *Jánosi* Zoltán nem a *Rassay*-párt programjával lép fel, hanem mint pártönkivüli ellenzéki jelölt. Az országos ellenzéki pártok Jánosival szemben nem állítanak ellenzéki jelöltet. Helyben egy győnge mozgalom jelei mutatkoztak abban az irányban, hogy dr. *Varga* Lajos ügyvédet a III. kerületben mint pártönkivüli jelöltet felléptessék, ez a mozgalom azonban komoly formát nem öltött és nem is valószínű, hogy a választásokig hátralevő még oly hosszú idő alatt is a tényleges jelölésig elérkezzen. Így a III. kerületben dr. *Lengyel* Zoltán és *Jánosi* Zoltán fog küzdeni a mandátumért, ha csak valamely ma még nem látható okból *Bernolák* Nándor is sikra nem száll eddigi kerülete mandátumáért.

A szovjet fegyverkezik

London, márc. 16. A szovjet-kormány az utóbbi hetekben igen sok repülőgépet vásárolt Angliában. Jóformán valamennyi gyárnál tett megrendelést és kikötötte, hogy a gépeket a legközelebbi időn belül el kell szállítani. Az előleget mindig aranyban fizették, és jelezték, hogy újabb megrendeléseket fognak eszközölni. A vásárlást Angliában Trockijnak azzal a minapi nyilatkozatával hozzák összefüggésbe, hogy a szovjetkormány katonai felkészültségében nem szabad visszaesést megtűrni.

Választási előkészületek

A városi tanács mai ülésén ismét a választók összeírását végző bizottságok munkálatainak előkészítésével foglalkozott.

A belügyminiszter tudvalevőleg nem hagyta jóvá a tanács ajánlatát, hogy az összeírást a régi, 42 körzetes rendszer szerint végezzék, a tanács tehát a mai ülésén beosztotta a várost a kívánt 38 összeíró körzetre. A külső körzeten kívül

közül többet kettéosztottak, hogy így megkönnyítsék a szavazóknak a jelentkezést, a belső körzeteit pedig megnagyobbították.

Rendkívül nagy nehézséget és valószínűleg nagy költséget okoz az 1918. évi választói névjegyzék sokszorosítása. A névjegyzékre ugyanis minden összeíró bizottságnak szüksége van, tekintve, hogy a névjegyzékbe felvett szavazópolgárok régi jogon szavaznak. Az összeíró bizottságok nagy részét már sikerült elhelyezni középületekben, iskolákban. Így pár külsőségi összeíró bizottság is a városban talált helyet.

A számláló lapok kiképzése szorgalmasan folyik. *Rostás* főkapitány, mint az előjáróság vezetője és *Ságy* Lajos rendőrfőtanácsos könnyítik meg a szétosztás munkáját. *Ságy* főtanácsos 64 rendőrt bocsátott a tanács rendelkezésére, akik még a mai nap folyamán minden számlálólapot kiképeztesenek. A számlálólapokat a rendőrök vasárnap szedik össze, úgy hogy a rendelet által megszabott határidőre, 22-ére már minden számlálólapra íent lesz a városházán. Az összeíró kiüldöttségek valószínűleg 22-én vagy 23-án kezdik meg munkájukat.

Hajdumegyében

Hajdúvármegye központi választmánya ma délelőtt tartott ülésében készítette elő a választók összeírását. A megyét a központi választmány két összeíró kerületre osztotta fel. Az elsőnek székhelyei Hajdúvásár és Hajdúdorog, a másodiknak Hajdúszörmény és Hajdúszöböszlő.

Tavaszi öltönyszövetek
Feldhelm Dezsőnél (Frohner-ház)

Uilmann Salamon

Kereskedelmi Részvénytársaság
fűszernagykereskedésében

az összes húsvéti Sel pészach-áruk

kaphatók. Az elmúlt évek nehézségein okulva, saját érdekében teszi, ha b. rendel-
ményét mielőbb előjegyezteti.
Pontos kiszolgálás biztosítva

A budapesti

Zürichi zárlat: 0

Budapest,

Értéktözsde. Ma a tőz-
csendes és nyugodt vo-
gyobbrészt a keddi á-
csusztak, csak néhány
emelkedett. Árak:

Magyar Hírel 1935—
tel 770—40, Leszámit-
bank 620—10, Angol-m-
Magyar-olasz 304—14,
9975, Alt. takaréki 110,
24850—25150, Borsod-
650, Concordia 2300—3,
malom 6150—200, Gíz-
Hungária 2650—90, V-
875, Beocsini 6900—70,
kőbő 6850—7000, Alt.
800, Salgó 6975—850, U-
6850, Ganz-Danub. 401
vill. 7350—225, Rima
Acél 2750, Schlick 1063
27, Brassói 4597 és í-
sült fa 360—75, Haza
25, Nasci 18600—800,
530, Magyar erdő 760
term. 1115—75, Spód-
Klotild 3450—30, Kar-
litz 6050—5925, Papír
25000—4200, Östermelo-
mi 3050—150, Telefo-
7400—250, Atlantica 25
ati 880, Déli vasut 1600
—600, Allamvasut 5200
2160—275.

A váltópiacra a me-
nagyobb üzlet, de in-
jutottak tulsulyba s így
földi bankjegyek és ki-
tegnapi magántorgalom
Árak:

Napoleon 3110—3090
3650, Dollár 832—831,
7225—7400, Márka 308
fő, Lira 4100—4200,
39 és fél, Lei 600—61
—1451, Svájci frank
Kor.-dinar 970—935, B-
romnyolcad—10 és hett-
gyel márka 17 és fél
és fél.

Az átötözsde cnyhe.
a piacra. Allamvasut
Hírel 1925, Rima 233
Orsz. fa 1080, Bányá
Alt. köszén 12575, Bras-
mi 3100, Klotild 3450, I-
Danub. 40000, Papír 28
Telefo. 4400. — A val-
tözsden elnyhult. U-
dinar 910, márka 305,
1434, osztrák korona 1
gyed, font 3630, franc-
fő, svájci frank 160, 1

Esti magánion

Este 8 órakor jele-
gulat barátságosa
804—805, márka
302, szokol 1415—
—596, osztrák ezre-
11 és egynegyed,
Prága 1420.

Zürichi dev

Zürich, márc. 16.
189, Newyork 515, Lo-
lano 2590, Prága 905,
fő, Zágráb 165, Varsó
fő, osztrák bélyegzett

Terménytő

A mai terménytözs-
lyamok mellett közep-
nyolított je. Zabban
nagy tételeket vásáro-
cikkekben megszilárdu-
Hivatalos árak: B-
2840—70, egyéb 2830—
2000, takarmányárpa 1
árpa 2020—2150, köi-
zab 2060—2125, tenger-
ce 3500—700, korpa 1
Előfordult kötésék:
2800 ab állomás, 1 vas-
dapest, 2 vagon 2800 a
rozs 1 vagon 2010 ab
vagon 2000 ab állomás
ab Budapest, tengeri
vagon 2350 ab dunán-
vagon 2380 ab Buda-
2330 ab dunántúli áll-
2350 ab állomás, csöve-
gon 1750 ab állomás,
1825 ab Budapest, bat-
2050.

Kitűnő férfi
nemdek Fran

A budapesti tőzsde

Zürichi zárlat: 0.62 és fél.

Budapest, március 16.

Értéktőzsde. Ma a tőzsdei forgalom csendes és nyugodt volt. Az árak nagyjából a keddi ártípusok alá esusztak, csak néhány részvény ára emelkedett. Árak:

Magyar Hitel 1935—25, Osztrák Hitel 770—40, Leszámitoló 835, Hazai bank 620—10, Angol-magyar 850—30, Magyar-olasz 304—14, Keresk. bank 9975, Alt. takaréki 1100, Pesti hazai 24850—25150, Borsod-Misk. 3550—650, Concordia 2300—350, Bpesti gőzmalom 6150—200, Gizella 2425—479, Hungária 2650—90, Viktória 7975—875, Beocsini 6900—7050, Bánya és kohó 6850—7000, Alt. köszén 12600—800, Salgó 6975—850, Uríkányi 7100—6850, Ganz-Danub. 40100—400, Ganz-vill. 7350—225, Rima 2380—295, M. Acél 2750, Schlick 1065, Lipták 515—27, Brassói 4597 és fél—4475, Egyesült já. 360—75, Haza ifaterm. 1400—25, Nasici 18600—800, Lichtig 480—530, Magyar erdő 760, Országos ifaterm. 1115—75, Spódium 2675—775, Klotild 3450—30, Karton 2000—1950, Izzo 6050—5925, Papir 2900, Cukor 25000—4200, Östermelő 825—15, Gummi 3050—150, Telefon 4400, Adria 7400—250, Atlantica 2950—3100, Közn. 880, Déli vasút 1600, Levante 7500—600, Államvasút 5200—4975, Trust 2160—275.

A valutapiacra a megnyitáskor volt nagyobb izület, de inkább az eladók jutottak túlsúlyba s így az összes külföldi bankjegyek és kifizetések ára a tegnapi magánforgalom alá esett. — Árak:

Napoleon 3110—3090, Font 3630—3650, Dollár 832—831, Francia frank 7225—7400, Márka 308 és fél—303 és fél, Lira 4100—4200, Romanov 40—39 és fél, Lei 600—610, Szokol 1428—1451, Svájci frank 16100—16000, Kor. dinár 970—935, Bécsi 10 és háromnegyed—10 és hétézred, Lengyel márka 17 és háromnegyed—17 és fél.

Az atótőzsde enyhé. Sok áru került a piacra. Államvasút 4950, Magyar Hitel 1925, Rima 2330, Salgó 6850, Orsz. já. 1080, Bánya és kohó 6850, Alt. köszén 12575, Brassói 4525, Gummi 3100, Klotild 3450, Izzo 6000, Ganz-Danub. 40000, Papir 2800, Nasici 1880, Telefon 4400. — A valutapiac az atótőzsdén ellanyhult. Dollár 818—819, dinár 910, márka 305, lei 606, szokol 1434, osztrák korona 10 és háromnegyed, font 3630, francia frank 73 és fél, svájci frank 160, lira 42.

Esti magánforgalom:

Este 8 órakor jelentik: A hanglejtés barátságosabb, Dollár 804—805, márka 301 és fél—302, szokol 1415—1420, lei 594—596, osztrák ezres 11, Wien 11 és egynegyed, Berlin 29n, Prága 1420.

Zürichi devizák

Zürich, márc. 16. (Zárlat.) Berlin 189, Newyork 515, London 2233, Milánó 2590, Prága 905, Budapest 62 és fél, Zágráb 165, Varsó 13, Bécs 6 és fél, osztrák bélyezett 7.

Terménytőzsde

A mai terménytőzsde tartott ártípusok mellett közepes forgalmat bonyolított le. Zabban és tengeriben nagy tételeket vásároltak, ezekben a cikkeken megszárdultak az árak.

Hivatalos árak: Buza tiszavidéki 2840—70, egyéb 2830—50, rozs 1970—2000, takarmányárpa 1950—2020, sörárpa 2020—2150, köles 2100—2200, zab 2060—2125, tengeri 2350—90, repce 3500—700, korpá 1475—1500.

Előfordult kötések: Buza 1 vagon 2800 ab állomás, 1 vagon 2850 ab Budapest, 2 vagon 2800 ab Szob állomás, rozs 1 vagon 2010 ab állomás, zab 1 vagon 2000 ab állomás, 2 vagon 2125 ab Budapest, tengeri 1 vagon 2340, 1 vagon 2350 ab dunántúli állomás, 1 vagon 2380 ab Budapest, 1 vagon 2330 ab dunántúli állomás, 1 vagon 2350 ab állomás, csöves tengeri 1 vagon 1750 ab állomás, korpá 1 vagon 1825 ab Budapest, bab fehér 1 vagon 2050.

Kitűnő férfi fehérneműek Frank Edénél

Uj fascista puccs Fiumében

Susa k, márc. 16. (Cseh Sajtóiroda.) A fascisták tegnap este megbuktatták a fiumei kormányt és maguk vették kezükbe a kormányzást. Kabrone Adolf volt karabinieri hadnagy megszállta a városházát; az Arditi-osztály elfoglalta a táviróhivatalt; az utcakereszteseknél gépfegyvereket és ágyúkat állítottak fel. A Dante téren kiragasztották az egyesült fascista légió és Arditi proklamációját, amelyben kijelentik, hogy az ideiglenes kormány nem felelt meg nekik és ezért letették. A város teljesen a fascista légionáriusok és idegen elemek kezén van, akik kényszeríteni akarják az olasz kormányt az annexióra.

Belgrád, márc. 16. A belgrádi olasz követ tegnap hosszabb megbeszélést folytatott a külügyminiszterrel a két ország kölcsönös viszonyáról, a fiumei kérdés megoldásáról és a rapalloi szerződés végrehajtásáról. A követ az új olasz kormány nevében kijelentette, hogy az kész a rapalloi szerződés végrehajtására és így az Olaszország és Jugoszlávia közötti jó és barátságos viszony helyreállítására.

8 évi katonai ellenőrzés Németország fölött

Páris, márc. 16. A Havasügynökség értesítése szerint a szövetségesek katonai bizottságának a jelentését ma tárgyalta a nagykövetek tanácsa és arra a végső következtetésre jutott, hogy Németország ellen a katonai ellenőrzést továbbra is fenn kell tartani. A francia politikanak az az álláspontja, hogy legalább 8 esztendőig kell ellenőrzést gyakorolni Németország felett. Sforza gróf közvetítő javaslatot tett, amely azonban ha Németország a békeszerződés katonai határozatainak végrehajtásával bebizonyítja jószándékát, a népszövetség megbízást adhat a kérdéses határidő letelte előtti a katonai határozatok felfüggesztésére. Ezt az indítványt általában helvesnek találták és a francia és angol kiküldöttek ilyen értelemben fognak kormányaiknak jelentést tenni.

Génuva

Páris, márc. 16. Skandináviából érkezett hírek szerint

Szász Zoltán nem jelent meg a bíróság előtt

Holnap folytatják a főtárgyalást.

Budapest, márc. 16. Szász Zoltán és társainak ismert büntügyében ma tüzte ki a tárgyalást a budapesti büntetőtörvényszék.

Dr. Nagy Béla tanácselnök nyitotta meg a tárgyalást és konstataulta, hogy Szász Zoltán arravaló hivatkozással, hogy ágybanfekvő beteg, a tárgyalás elutasítását kéri. Felolvasta dr. Salgó Ernő, az újságírók szanatoriummegylete orvosának bizonyítványát, amely szerint Szász Zoltán lázas influenza szövődményében szenved, felgyógyulása 6—7 napot vesz igénybe.

A formások elintézése után az ügyész a következőket mondta:

— Jogom és okom van rá, hogy az orvosi bizonyítvány hiteltelenségében kételkedjem. Szász Zoltán ki akarja magát vonni a büntető igazságszolgáltatásból. Állítom, hogy a következőkkel igazolom: A magyar királyi távbeszélő ellenőrző bizottság kihallgatta Szász Zoltánnak egy beszélgetését, amelyet Vambéry Rusztiemmel folytatott. A beszélgetés a következőképen folyt le: Szász Zoltán: Holnap tehát

Svédország a semleges államokat a génuai konferenciával kapcsolatban előzetes megbeszélésre készült összehívni.

Berlin, márc. 16. Londoni jelentés szerint az ottani politikai körökben megcafolják azt a Párisból eredő hírt, hogy a génuai értekezlet tervét elejtették. Hangoztatják, hogy az értekezlet napirendje Lloyd Georgétől indult ki és Lloyd Georgének egészen mindegy, hogy Poincaré részt vesz-e az értekezleten.

Harding memoranduma Európához

Páris, márc. 16. A Chicago Tribune jelenti, hogy Harding ezidőszerint az európai államokhoz intézendő memorandumon dolgozik. A memorandumban hangoztatja a szárazföldi hadseregek gyors leszerelésének szükségességét és rámutat arra, hogy enélkül a világ helyzetének javulása kizártnak tekinthető.

találkozunk a társaságban és ott megbeszéljük, hogy milyen magatartást tanúsítson.

Vambéry: Igen. Szász: Sándor (valószínűleg Erdélyi Sándor) már megpróbált eljárni az ügyben, de nem sikerült.

Vambéry: Vilmos Pál nem engedi.

Szász: A legrosszabb esetben ott lesz az influenzám, amely a szükséghez képest rosszabbodni fog.

— Ez nyilvánvaló bizonyíték arra, hogy Szász Zoltán nem akar megjelenni a törvényszék előtt. Indítványozza, hogy a bíróság küldjön ki orvost Szász Zoltán lakására, aki tegyen jegylen jelentést egészségi állapotáról.

Dr. Minich Károly orvosszakértő ma délelőtt megjelent Szász Zoltán lakásán. Jelentése szerint Szász Zoltán ágyban feküdt, de maga nyitott ajtót. Derékfájásról panaszkodott, azonban a vizsgálat után semmi bajt nem tudott konstataálni.

Dr. Nagy Béla intézkedett, hogy Szász Zoltán a holnapi főtárgyaláson részt vegyen.

Röngvtárak egyesítése

A Közművelődési Könyvtár mindössze hét éve működik még Debreczenben. Ez alatt a hét év alatt azonban páratlan eredményeket ért el a sokáig nélkülözött intézmény. A könyvtár forgalma ma már olyan nagy, hogy naponta mintegy 450—500 könyvkölcsönzöt kell a személyzetnek kiszolgálni. A tagok száma pedig kétezerre emelkedett.

A látogatottság óriási megnövekedésével most már az a helyzet állott elő, hogy a mintegy 6000 kötetből álló könyvtár nem tudja kielégíteni a közönség igényeit.

A debreczeni írók és hirlapírók most mozgalmat indítottak a könyvtár kibővítésére. Beadványban kérték fel minden egyesületet, a Jogász- és Tisztviselőket, a Kereskedelmi Csarnokot, Iparoskört stb., hogy könyvtáraikat olvasszák be a Közművelődési Könyvtárba, amely az így nyert nagy könyvanyaggal sokkal szélesebb körben tudná szolgálni az általános művelődést, mint a könyvtárak egyenként. Valószínű, hogy a nagyjelentőségű akció rövid időn belül sikerre vezet.

A Közművelődési Könyvtár az átadott könyvanyaggal átveszi az egyesületek könyvtárainak eddigi tagjait is és díjazatlanul becsátja rendelkezésükre a kívánt könyveket.

A nyugati határkugazítás

Bécs, márc. 16. A német nacionalista diákok tegnapi tüntetésével kapcsolatban a becsi sajtó rámutat arra, hogy még egyáltalában nem bizonyos, hogy vajon a határbizottság csakugyan elismeri-e a határok kigazítására vonatkozó új magyar követeléseket és ezért a tüntetés és a tiltakozás korainak mondható.

Az osztrákoknak azzal a jogi véleményével szemben, hogy Magyarország a velencei szerződésben minden területi követelésről lemondott, a Neues Wiener Tagblatt a magyar felfogást a következőkben ismerteti:

Magyarország pontosan körvonalozott területi követelésekkel lépett fel Velencében. Ezeket a követeléseket Ausztria elutasította. Erre tette meg Della Torretta márké közvetítő javaslatát, amelyet a velencei jegyzőkönyvbe is belefoglaltak. Ezekből a határozományokból nem következik, hogy a határszabályozó bizottság tevékenysége területileg korlátozva lenne. A bizottság feladata az, hogy enyhítse azokat a súlyos rendelkezéseket, amelyeket a trianoni vonal foglalt magában. Ausztria tévedésben ringatja magát akkor, ha azt hiszi, hogy amikor Velencében elutasították a megszeméni követeléseket, akkor Magyarország lemondott arról, hogy ezeket a követeléseit a határt szabályozó bizottság előtt érvényesítse.

Bécs, márc. 16. A Reichspost közlése szerint Kismartonban néhány nappal ezelőtt gyűlés volt, amelyen az elcsatolt nyugatmagyarországi keresztény-

szocialisták első ízben jöttek össze. A gyűlésen többek közt megállapították, hogy Nyugatmagyarországon a keresztényszocialista párt a legerősebb párt. Több szónok bírálta az ausztriai igazgatást és követelték, hogy az osztrák hivatalnokokat helybeli hivatalnokokkal helyettesítsék. Ép úgy követelték, hogy a helybeliekből alakítsanak zászlóaljkat, mert a lakosság békétlen az osztrák katonaság magatartása miatt.

Róma, márc. 16. A Tribuna megállapítja, hogy Olaszország és Csehország a nyugatmagyarországi kérdésben az osztrák álláspontot támogatják.

Delbrück

Berlini egyetemi tanár, mint megírta, nyilvános vitára szólította fel Auaraot, a párizsi Sorbonne tanárát, olyan szóbeli disputára, amelyen a reformáció korában volt a hittudósok közi. A vitatkozásnak közbene kellett volna végbemenni, de Auara nem fogadta el a kihívást, hanem több francia hírlapban és folyóiratban cizolla, illetőleg támadta Delbrücköt. Delbrück is kénytelen a hírlapok terén folytatni a harcot, a Berliner Tageblatt-ban megismétli a háború kitörésére vonatkozó és a franciák büntetését bizonyító kérdéseit, de új kérdéseket is tűz a regiekhez. A régiók közül különösen arra nézve követeli Auara választát: igaz-e, hogy a francia kormány kétségbe volt esve 1912-ben, mikor Oroszország nem akart Szerbia kevéért beavatkozni a balkáni háborúba? Az új kérdések közül a következők az érdekesebbek: Igaz-e, hogy Poincaré Oroszországból 1912. évi útjáról hozta magával a francia hároméves katonai szolgálatot? Igaz-e, hogy a londoni orosz nagykövét 1913-ban azt jelentette Petervárra, hogy ha Konstantinápoly kérdésében nem jön létre megegyezés, akkor kitér a világháború és hogy e jelentés szerint Franciaország ellene dolgozik a megegyezésnek? Igaz-e, hogy 1914. július 22-én, tehát egy nappal a belgrádi ultimátum átadása előtt Miklós nagyherceg, a későbbi orosz fővezér felesége újfolyva mondotta Paléologues petervári francia nagykövetnek: Itt a világháború, mely össze fogja zúzni Ausztria-Magyarországot és Németországot? Delbrück kérdései között, ha nem a legjelentősebb bizonyára az, hogy miért gyilkolták meg Jaurést, a szocialista vezért 1914. július 31-én, épen egy nappal a francia-német háború kitörése előtt? Továbbá, hogy a gyilkost miért csak a háború után fogták perbe? Mindezekre nyílt, határozott választ követel Delbrück; a kitérés, az elhallgatás, az ellenél szidalmazása csak a francia álláspont tarthatatlanságát, csak a francia vitatkozó gyöngegségét jelenti.

Saját készítésű

fehérneműek

készen és mérték szerint

Herman és Friedman

PIAC-UTCA 10. SZÁM,
Bikával szemben.

HIREK

Olvasóinkhoz!

Az egyre fokozódó általános drágaság jelenségei közt is ijesztően nagyarányú bizonyult a papír és mindazon eszközök és anyagok drágulása, amelyek egy újság előállításához szükségesek. Ez a körülmény kényszerítette a fővárosi napilapokat arra, hogy a lapok árát március 1-től kezdve példányonként 5 koronára emeljék fel. A budapesti példát csakhamar több debreczeni napilap is követte, melyek szintén 5 koronára emelték fel a lappéldányok árát.

A Debreczeni Független Újság úgy határozott, hogy a lapok árának immár általános emeléséhez nem csatlakozik. A Debreczeni Független Újság egyes példányainak ára így

továbbra is

3B

korona marad

Valósággal a lehetetlent kísérelte meg a Debreczeni Független Újság akkor, amikor ezt az elhatározást megvalósítja és az általános drágulás minden terén érezhető nyomozó terhét olvasói számára nem növeli. A Debreczeni Független Újság egyes példányainak ára

3B

korona marad mindaddig, amíg csak épen a lapelőállítás terén napról-napra emelkedő kiadások teljesen ki nem zárják e nek a már ma is csak nagy anyagi áldozatok árán biztosítható

3B

koronás árak a fentartását.

Bizunk benne, hogy a Debreczeni Független Újságnak ezt az áldozatkészségét olvasóközönségünk méltányolni fogja és kitartó támogatásával fogja minél tovább lehetővé tenni.

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG kiadóhivatala.

— Új debreczeni polgár. A városi tanács ma Mánya Márton hadbíró díjtalanul felvette a községi kötelekbe.

— Eskütétel. Dézsy István, az újonnan megválasztott üszöltő-segédtszint ma tette le hivatali esküjét a városi tanács előtt.

— A pápa áldása Magyarországon. Az ugynevezett utódállamok római konferenciája kiküldött magyar delegáció, amely alapos és sikeres munkájával nagy részben hozzájárult ahhoz, hogy a gennai konferencián a magyar érdekek megfelelő módon érvényesüljenek, a vatikáni követünk közvetítésére ma kihallgatáson jelent meg XI. Pius pápánál. A pápa áldását adta a delegációra és szavakkal: Megáldom Önöket és családokat, minden jóindulatukat és áldásomat küldöm Magyarországra.

— Eljegyzés. Goldstein Adárd földbirtokos leányát, Pirkét eljegyezte Schwartz Albert apai földbirtokos, (Minden külön értesítés helyett.)

— 100%-os helyáremelés Árkossy Vilmos jubileumára. A városi tanács ma engedélyt adott arra, hogy Árkossy Vilmos 30 éves színészi jubileuma alkalmával a színház a jutalomjáték estélyén száz százalékkal emelje a helyárakat. A tanács maga 1000 koronával váltotta meg a páholyt olyan feltételek alatt, hogy ezt az ezer koronát Árkossy Vilmosnak tartozik kiadni az igazgatóság. Árkossy jutalomjátékán „A cigány”-t tűzte ki a színház.

— A Csokonai-kör közgyűlése. A Csokonai-kör március 19-én vasárnap délelőtti 10 órakor rendezte közgyűlést tart a Csokonai-házban (Hatvan-u. 23. szám) a következő tárgysorozattal: 1. Főtitkári és számvizsgálói jelentés, 2. Elnök, titkár, számvizsgálók választása, 3. Esetleg megüresedő tiszti állások és 16 választmányi tagsági hely betöltése, 4. Tiszteleti tag választása, 5. Alapszabályok módosítása, 6. Esetleges indítványok. A közgyűlésre minden alapító- és rendestagot lisztelettel meghív az elnökség.

— Eljegyzés. Blum Juci és Lövinger Gyula (Kaba) jegyesek, (Minden külön értesítés helyett.)

— Iparosok ügyei. A lakatos szakosztály e hó 17-én pénteken este 6 órakor tartja rendes havi ülését, melyre a tagokat t. meghívom és pontos megjelenést kérek. Trnka Gottlieb, szakoszt. elnök.

— Dr R. Kiss István, a kiváló történettudós ma pénteken d. u. fél hat órakor tart előadást a Népszerű Főiskolai Tanfolyamon a magyar faj történeti ismerete címen. Szombaton dr Tankó Béla és dr Varga Zsigmond folytatják esztörtökön megkezdett előadásait az idealizmusról és a vallástörténetről.

— A debreczeni izraelita polgári leányiskola első emeletén levő rajztermében szombaton este hat órakor szülői értekezlet lesz, amelyen dr Brunner Lajos iskolaszéki elnök a fertőző betegségekről és az ellenük való védekezésről előadást tart. Kivánatos volna, hogy ez alkalomra a mélyen tisztelt szülők minél számosabban jelenjenek meg.

— A debreczeni méhészkertletti méhészegyletek által Debreczenben március 2-án tartott közös értekezleten elhatározott országos jellegű méhészeti kiállítás és méhészkongresszus előkészítésére és rendezésére tegnap délután alakult meg a szűkebb bizottság a kerületi felügyelő lakásán és ezen Debreczenben megtartandó országos ünnepség idejéül augusztus 20—25-ik napjait tűzte ki. Az előkészítés részletes megállapítása mellett a bizottság a rendezésbe vonja a Tiszántúli özszes méhészegyleteit s már most felkéri és megkeresi a földművelésügyi miniszteriumot és az összes méhészeti egyeteket a teljes erkölcsi és anyagi siker biztosítása végett a legmesszebbmenő támogatás iránt.

Tervebe van véve a kiállítással kapcsolatban nagyarányú tárgysorsjáték is számos és értékes méhészeti nyereménytárggyal.

— Szántó Tivadart, az 6- és új világ zenekedvelőinek dédelgetett, körülrajongott zongoraművészt sikerült megnyerni, hogy újabb amerikai körútra előtt Debreczen közönségét is gyönyörködtesse művészi játékában. Szerdán, március 22-én tartja egyetlen hangversenyét a volt Arany Bika mozgószínházban. Jegyek Hegedűs és Sándor könyvkereskedésben válthatók.

— A Közművelődési Könyvtár nyitvatartása. Közöltük már, hogy a Közművelődési Könyvtár az újabb rend szerint reggel 8-tól este 8-ig megszakítás nélkül van nyitva minden köznapon. Ez idő alatt a Könyvtár olvasótermét minden 16 éven felüli debreczeni lakos díjtalanul használhatja. Ugyancsak megszakítás nélkül van nyitva a kölcsönző osztály is, melynek használata szintén díjtalan, csupán biztosítékul kell befizetni beiratkozás alkalmával 100 koronát.

— A női szabó szakosztály tagjait felkérem, hogy péntek délután 5 órakor az iparostület helyiségében jelenjenek meg. Tárgy: a munkások által beadott béremelés és egyéb ügyek. Darvas, szakoszt. elnök.

— Kötél általi halál. A nagykanizsai törvényszék kötél általi halálra ítélte Fehér János erdőháti gazdát, aki Pál nevű fiát 1921 szeptember 6-án revolverrel agyonlőtte. A vádlott beismerte a gyilkosságot és semmi megbánást nem mutatott. Fehér János két évig volt Amerikában, ahonnan 3000 dollár takarított pénzzel jött haza. Családjában állandó volt a veszekedés. Az elítélt az ítélet ellen felbezett.

— Kézrekerült szélhámosnő. Régi ismert alakja a debreczeni rendőrségnek Herczeg Lidia 36 éves hajducsoboszlói születésű eselédleány. Több ízben került különböző büncselekmények miatt a rendőrség kezére úgy, hogy végül kiültották a város területéről. Herczeg Lidia azonban a múlt hetekben visszatért Debreczenbe, de pórnémet, mert a rendőrség felismerte és letartóztatta. A rendőrsorvos beutalta az Augusztus-szanatóriumba, ahol felhasználva a gyengébb ellenőrzést, összepakolt egy csomó fehérneműt és megszőkötö. Ugyáltszik Herczeg Lidia nagyon hamar biztonságban érezhette magát, mert tegnap újból bejött Debreczenbe és gyanulatlanságát az utcán. Egy rendőr azonban hamarosan felismerte és előállította a rendőrségre, ahol több rendbeli lopás miatt megindult ellene az eljárás.

— Debreczen elismert legrégibb és legjobb kalapos műhelye Széll Gergely, Piac-u. 63. Készít a legújabb modellek szerint női kalapalkításokat. Telefon: 11—11.

— Leányka és ficska ruhákat Demetrovitsné nő divattermében csináltasson. Püspöki palota. Izzéses. Feltűnő öleső.

— Köztisztviselők részére kedvezményes fürdőjegy a Margit-fürdőben.

— Harisnyákat, kötött blouszokat a legolcsóbban készít Benyáts harisnyagyára. Üzlet: Piac-u. 18.

— Valódi francia kaphatók Hegedűs és könyvkereskedésben.

— Szenzációszak Aruház tavaszi divat.

— Divatos kalap úri divat árak, legs több Frank Imrénél.

— Legolcsóbb árak FELDEHEIM és posztóker.

Piac-ut

SZÍNH

A bog aranyas

Bemutató a Csokor

A bogati arany romantikusan hanghoz, hogy valami várjunk és a mi-rus költője nem is a meglepetéssel. Asszony a legfiata kit valaha is láttu tal, ide és bájos, mint A mi falunk se hinnénk, hogy lányt ad férjhez h tagságok után. D olyan példátlan ka amely mindent dent engedélyez: után, amely majd került. A bogati lehet olyan fiatal akar.

A mi falunk erkölcsnemesítő magyar vidékre szinte vártuk — asszony cochorunk legtesthezbohózatai áras olyan bőségesen és nagyon is eg-lásokat, mint A asszony első fe-ugy képzeltük, h szólások párisi csusznak, most a lett látunk, h épen olyanok az Párisban, époly-lüknek egy kis o-olyan könnyed-gel figurázzák k alapvető intézm-párisi dzsungel.

Ha ezt akarta-tani A mi falunk-zője, akkor A szony milder-meg lehetne bo- kor jóindulatula-nánk, hogy his-rab, ez bátor l-rántani a leple-ről, hogy a fa-jámborság, a ti-akar mutatni a-a bajt megállap-nak módot adj-megkeresésére.

Juk. Azt látju-cochonériák i-szüretelő falusi-nek, akik mikoc-eket mondan-mondatokban k-juk, hogy itt ne-tak fabrikálni, színművet, az-mantikus álo-létjogossultságo-miünk ma is, a-raszt tudja, h-milyen ravasz

És itt meg-pillanatra. A

— Valódi francia divatlapok kaphatók Hegedűs és Sándor rt. könyvkereskedésében.

— Szenczáclósak a Rózsa Arubáz tavaszi divatújdonságai.

— Divatos kalapok, sapkák, úri divat árúk, legszebb választék Frank Imrénél, Piac 43.

Legolcsóbb árak
FELDHEIM és WEISZ
posztókereskedésében
Piac-utca 73. sz.

SZINHAZ.

A bogáti aranyasszony

Bemutató a Csokonai-színházban

A bogáti aranyasszony elég romantikusan hangzó cím ahhoz, hogy valami különlegeset várjunk és A mi falunk koszorus költője nem is maradt adós a meglepetéssel. A bogáti aranyasszony a legfiatalabb anyós, a kit valaha is láttunk, olyan fiatal, üde és bájos, hogy másnak, mint A mi falunk szerzőjének el se hinnénk, hogy egyszerre két lányt ad férjhez hosszas viszontagságok után. De A mi falunk olyan példátlan kasszasiker volt, amely mindent igazol és mindent engedélyez: A mi falunk után, amely majdnem filmre is került. A bogáti aranyasszony lehet olyan fiatal, amilyen csak akar.

A mi falunk olyan példátlan erkölcsnemesítő hatással volt a magyar vidékre, hogy utána szinte vártuk — A bogáti aranyasszony cochonériáit. Ifjúkorunk legtesthezállobb francia bohózatai árasztották csak olyan bőségesen a kétértelmű és nagyon is egyértelmű kiszólásokat, mint A bogáti aranyasszony első felvonása. Akkor úgy képzeltük, hogy ezek a kiszólások párisi miliőben még elcsuszának, most azonban azt kellett látnunk, hogy Bogáton is épen olyanok az emberek, mint Párisban, éppoly jól esik a mellüknek egy kis disznókodás, éppoly könnyed könnyelműséggel figurázzák ki az erkölcsi élet alapvető intézményeit, mint a párisi dzsungel hősei.

Ha ezt akarta volna bizonyítani A mi falunk koszorus szerzője, akkor A bogáti aranyasszony minden születési hibáját meg lehetne bocsátani, mert akkor jóindulatulag azt mondhatnánk, hogy hiszen ez iránydarab, ez bátor kézzel akarja lerántani a leplet arról a tévhitről, hogy a falu népe maga a jámborság, a tiszta erkölcs, rá akar mutatni a fekélyekre, hogy a bajt megállapítva, a doktoroknak módot adjon az orvosság megkeresésére. De nem ezt látjuk. Azt látjuk, hogy ezek a cochonériák ünneplő ruhában szüretelő falusiak ajkáról pergenek, akik mikor nem pikáns vicceket mondanak, akkor körmondatokban beszélnek, azt látjuk, hogy itt népszínművet akartak fabrikálni, szabályos népszínművet, azt a bizonyos romantikus álomvilágot, amely létjogosultságot ad a népszínműnek ma is, amikor minden paraszt tudja, hogy a forgalmi adó milyen ravasz egy találmány.

És itt meg kell állnunk egy pillanatra. A leghivatottab ma-

gyar esztétikusok és színházi emberek megállapították az emlékezetes budapesti Falu rosszasverseny után, hogy a népszínmű nem modernizálható, a népszínműnek meg kell tartania a maga eredeti naiv báját, de viszont a maga eredeti formájában fenn kell tartani üdülését, pihenését, ábrándok szerzőjéül és — okulását. Aki tehát ma népszínművet mer írni, az nagyobb fába vágja a fejszéjét, mintha drámai költeményt írna, mert költsébbnek kell lennie a költőnél, a szent naivitás kútjában olyan mélyre kell leszállnia egy pohár üdítő friss vízért, hogy ne lásson semmit a körülötte zajló modern élet szörnyűségei realitásaiból.

De A mi falunk koszorus szerzője megint csak ünneplőbe öltözteti Bogát jobb sorsra érdemes lakóit, előkerültek megint a sarkantyus csizmák, a lobogó ingujjak, a rojtos kimondhatatlanok és a teljes magyar díszben szüretelő magyar sarkantyúját pengetve a szőlőhegy oldalán, sóhajtóva nyögi — a forgalmi adó átkát. Most jött haza a hadifogságból és rá kell jönnie, hogy a forgalmi adó még a fogolytábornál is keservesebb ketrec.

Hogy A bogáti aranyasszony első felvonásának cochonériáit nevetett a galéria, meg tudjuk érteni; még inkább meg tudjuk azonban érteni azt, hogy két táncot nem számítva (nagyon ügyesen beállított táncok), a legnagyobb közönnyel fogadta a közönség a darabot. Népszínművet várt, nem kapott és most ráadásul eszelekményt sem kapott, csak hajuknál fogva odarángatott alakok teljesen valószínűtlen meséit, köztük egy rendőri riportot is a Mucsei Híradóból, hát csalódott természetesen és nem ílt fel azoknak a magasból hangzó biztatásoknak, amelyek a szerzőt kívánták látni és nehogy ismert vagy felismert népszínművek szerzői lépjenek a függöny elé, mindjárt meg is jelték közelebről, hogy szigorúan és kizárólag csakis A mi falunk koszorus költőjét óhajtják ünnepelni.

A nyájas olvasó elnézését kell kérniük, hogy ilyen hosszasan foglaljuk A bogáti aranyasszonnyal, de kényszerített erre részint a hölgyekkel szemben kötelező galléria, részint az a körülmény, hogy mához egy hétig úgy sem láthat senki mást a Csokonai-színház színpadán, mint A bogáti aranyasszonyt, aki mikor előadás után visszaöltözik Halassy Mariskának, bizonyára eltöpreng azon, hogy miért is ő a főhőse ennek az önképzőkori kísérletnek. A mi falunk plakátjai a telt házak sorozatát eredményezték. A bogáti aranyasszony plakátjai is vándorutra keltek a Csapókertről Püspökladányig és plakátalapon tüzték ki hetszer egymásutánra ezt a darabot, amelyet a színház dramaturgia még A mi falunknál is különbnek talált. Különb is, készséggel elismerjük, pedig lehetetlennek látszott, hogy A mi falunk valaha is versenytársra akadhasson. Ezuttal azonban a plakátalap aligha fog beválni. A bemutató előadás második felvonása után ünneplőbe öltözött földműves asszony igyekezett a

lánnyal lefelé a lépcsőkön az utcára. Csomagok is voltak náluk. „Ne menjen még, néni-kém!” — szólította meg egy újságíró. „De megyünk már a vonathoz, mer hogy Ladányba utazunk” — mondta a néni. „De még csak most jön a java!” — próbálta csábítani a riportert. „Elig vót ebből ennyi” — mondta a plakátalapon Debreczenbe rándult ladányi néni és fiúgn tipegett a kijárat felé! Még csak vissza se nézett.

Az előadásról se jót, se rosszat nem lehet mondani. A színesek beletörődtek a megváltozhatatlanba és eljátszották a darabot. Ellenben a rendezés csodákat művelt. Eredeti vízházi rendezésben és kiállításban gyönyörködhetünk. A falusi ház udvarán szerelmes baromfi pár kapargált a szalmában, hallgatta, hallgatta a pikantiériákat és egyszer csak — nem tudjuk, szerzői utasításra-e, — de pontosan a hallottaknak megfelelően kezdett viselkedni. Példátlan sikerük volt.

MUSOR:

PÉNTEK: Bogáti aranyasszony.
SZOMBAT: Bogáti aranyasszony.

Színházi iroda hírei:

Pénteken béreltszínházban A bogáti aranyasszony kerül színre.

Szamosy Elza, Ferenczy Anna és Farró Pál március 23-i művészestélye elé nagy várakozással tekint a debreczeni közönség. Szamosy Elza, a legszebb Carmen, kinek páratlan művészetét nemcsak itthon, de Európa csaknem valamennyi előkelő színpadán, sőt Amerikában is méltán csodálták, gazdag koncertműsorának legragyogóbb számaival fogja gyönyörködtetni az estély közönségét. Ferenczy Annáról legutóbbi fellépte alkalmából a budapesti sajtó osztatlanul meleg dicsérettel emlékezett meg; debreczeni műsorán Grieg-kompozíciók és magyar tánc szerepelnek. A harmadik szereplő Farró Pál, kinek nagyszerű írásművészetét a mi közönségünk is jól ismeri, vonzó, érdekes modorban beszél majd a közönségnek és beszélgetni is fog a közönséggel. Legközelebb részletesen ismertetiük a művészestély műsorát. Legyek Méliusznál kaphatók.

Légy megbocsájto! Pompás képpel szolgált a Vígyszínház-mozgó tegnapi műsorával a közönségnek. Egy bájos romantikus történetet tárgyal a fenti című film Lotte Neumann főszereplésével. Ma utóliára lesz műsoron.

A kalandorfilmek királya. Szombaton, vasárnap kerül bemutatásra a Vígyszínház-mozgóban az amerikai Pathé-filmgyár slágerújdonsága, az Uri banditák, vagy a Nagy játszma című négy részes, 25 felvonásos kalandorfilmnek első része. A szakkörök teljes elismeréssel állapították meg e képről, hogy jobb, mint volt a „Repülő lovas.”

Atlantis II. A sivatag urnője. Pierre Benoit világhírű regénye ma az Apollóban. Jegyelővétel délelőtt 10—12-ig.

SPORT.

A birókérdés csödjé

Vasárnap indul meg hivatalosan a tavaszi futballszezon. Az első fordulón két bajnoki és két szövetségi díjmérkőzés kerül eldöntésre. Összesen tehát négy mérkőzésre kellett a kerület biróküldő bizottságának birókat delegálni. A szerdai biróküldés alkalmával mindössze három biró volt feliratkozva, viszont teljesen hiányoztak azok a birók, akik a kerületben elsősorban hivatottak első osztályu bajnoki mérkőzéseket levezetni. Ugyanekkor megállapítást nyer az is, hogy a debreczeni egyesületek épen azokat a birókat törölték, akik az ugynevezett „első klasszisu” birák közé tartoznak.

Ilyenfórmán természetesen a biróküldő bizottság egy nagy kérdőjel előtt állott, hogy mikép lássa el a vasárnapi mérkőzéseket birókkal. A DKASE — DVSC mérkőzésre nagynehezen megegyezett a két egyesület intézője Bródy Barnában, akif különben az egyik egyesület törölt. A DTE — DEAC mérkőzésre azonban sehogyan sem tudtak birót találni s így a bizottságnak és az érdekelte egyesületeknek nem maradt más hátra, mint fővárosi birót kérni. Ez pedig a mai viszonyok mellett körülbelül 2000 korona kiadást jelent. Pedig egyik egyesület sem áll úgy anyagiag, sem a bevételek nem olyan fényesek, hogy a fővárosi biró luxusát megengedjék maguknak.

Valahol baj van, amelynek okát kikutatva sürgősen segíteni kellene a futballsport jelenleg legnagyobb problémáján, a birókérdésben. Elsősorban a birótestület jöhet számításba, mint olyan szerv, amelynek módjában van a bajon közvetlenül segíteni. Mindenekelőtt a birák számának szaporítását kellene keresztnél vinni. A tél folyamán történtek ugyan kísérletek egy birótanfolyam létesítésére, de nem olyan erővel és intenzitással, amely sikerrel kecsegtetett volna. Maguknak az egyesületeknek kellett volna a bírótessülettel karöltve odahatni, hogy komoly, rátermett tagjaikat bevonják az akcióba és értékes emberekké gyarapítsák a birókart. Hibásak azonban az egyesületek is. Olyan birókat törölnék oktan érzékenykedésből, akik pedig abszolút sikerrel állják meg helyüket a legviharosabb mérkőzések közepette is. Elvadítják a helyzetet egyes sporrovetvezetők is. Legutóbb egyik tréning jellegű mérkőzésből kifolyólag olyan kritikával illették a kerület egyik legnépszerűbb biróját, amely egyáltalában nem alkalmas arra, hogy az illető birót további működésre ösztönözze. A legvadabb klubianatizmusnak is van háttára.

Ma még csak a szezon legkezdetén vagyunk, de máris leküzdhetetlen nehézségei vannak a birókérdésnek. Mi lesz a szezon közepén, amikor vasárnaponként 10—15 birót kell kiküldeni a kerület minden részébe? Akkor is fővárosi bi-

rókhöz fog folyamodni a bíróküldő bizottság? Az egyesületek minimális kiadásait sem tudják fedezni a bevételekből, tehát nem lehet őket egy fővárosi horribilis kiadásaival megterhelni. Jó helyi bírókra van szükség, akik minden klubszempontot félretéve a legerősebb mérkőzéseket is le tudják vezetni. Most kezdődik a szezon, még talán nem késő. A bírósíttelt vegye kezébe a dolgot és igyekezzék az egyesületekkel együtt sürgősen bírótanfolyamot létesíteni, amely segíthetne az immár katasztrófálissá váló bíróhiányon.

Felkérem a DKASE azon tagjait, akik folyó évben az uszósporttal komolyan akarnak foglalkozni, hogy vasárnap délelőtt 10 órakor a klubhelyiségben jelenjenek meg. Aczél.

DKASE—DVSC mérkőzés az Újgötyör-pályán, DTE—DEAC mérkőzés a nagyverdei pályán kerül eldöntésre. A mérkőzések kimenetele teljesen nyílt.

Felfüggesztették a NyTVE játékos igazolási jogát. A Nyiregyházi Tona és Vivó Egyesületnek a kerület pénztárával szemben hosszú idő óta, a mérkőzések el nem számolása miatt nagyobb összegű tartozása van. Dacára a többszöri felszólításnak, a NyTVE mind a mai napig nem fizette ki tartozását. A kerület szorult anyagi helyzetére való tekintettel, radikális módszerhez nyúlt. A gazdasági bizottság javaslatára a kerület intéző-bizottsága mindaddig beszüntette a NyTVE részére történő játékos igazolásokat, míg hátralévő 3000 koronát kitevő tartozását ki nem fizeti.

A DKASE tízedik klubestélye. Hatalmas érdeklődés nyilvánul meg a DKASE szombati klubestélye iránt. A fényes műsor keretében fellép Helvel Erzsi, Szigeti, Rubinyi, Radó Ius, Hajnal Turi, Kálmán Illés, Timáry Mancika és Varga Simi.

Rokkantak

foglalkozást kaphatnak!

Cím a kiadóhivatalban.

50.000

koronát nyerhet néhány szóval

AZ EST

jelmondatpályázatán...

A pályati feltételeket közli:

Pesti Napló
Az Est
Magyarország

Salak

ingyen minden mennyiségben kapható a Gázgyárban. Ugyanott szén, koks, faszén és kátrány kapható

Pólyapárnák,

flanel, Tetra gummi-pelenkák, — baba-reklík, keresztelő-paplan és készlet, pólyakötő, inges-kék stb. dus választékban kaphatók DR. HEGEDÜSNÉ

Gyermekdivatházában Simonffy-utca 2. sz. alatt.

Tavaszi és nyári divatlapok

óriási választékban kaphatók Hegedüs és Sándor irod. és nyomdai rt. könyvkereskedésében. Piac-u. 34

Kezdek meg az építkezést, szállítunk hozzá gránitot, olcsón oltott és darabos

MESZET,

cementet, gipszet, tolyambomotot, vakolati köpört, madonstat palát, cserepet, kátránylemezt stb.

KORONA GÖZKENYÉRGYÁR :: IPAR-ÉS KERESKEDELMI :: R.-T., BETHLEN-UTCA 23. SZ.

Megnyílt! Ócskavas- és csontüzlet Megnyílt! Szoboszlói-ut 24 Telefon 839.

Fischer Andor Legmagasabb napi áratfizeték. — Hulladék ócska vasat használhatóért becserelek.

MAGVAK

Gazdasági, konyhakerti és virágmagvak nagyban és kicsinyben **Kontsek Géza** Debrecen, Kossuth-utca

Kaphatók: Takarmány répmagvak, arankamentes lucerna- és lóheremag, Angol perje, Pázsit fűmag, muhar, búkköny, köles, borsó és bab, tengeri stb. Raffia, rézgálic, rézkénpor.

APRÓ HIRDETESEK

Apró hirdetések díja: Hét napig 10 koronára, minden további nap 5 koronára, 15 napig 15 koronára, minden további nap 10 koronára. Vasárnaponként az apró hirdetések díja kétszeresen számított.

VÉTEL.

Veszek fehéruemléket, selymeket, paplanokat, garnitúrákat, szőnyegeket, bu-tort. Kaiser, Piac-u. 7.

Veszek használt fölliteres üvegeket. Békés Emil, Vörösmarty-u. 1.

ELADÁS.

Gyermekkoesi és csillár eladó Bundi-utca 15. szám alatt.

Mesterhegedő (1700-ból)

alkalmi áron eladó! Cím a kiadóban.

Eladó 42-es férfi eszma és nadrág, ág- és asztalterítők, nikkell kályhavédők, női és leánykabát, képek, lámpagolyó, cipők, papucs, linoleum, ág- és egyéb való bőrök. Cím a kiadóban.

Eladó 2 pár női fél, 1 pár női egész és 2 pár férfi cipő. Cím a kiadóban.

Használt, de jókarban levő biciklit

sürgős megvételre keresek. — Cím a kiadóhivatalban. —

Utazóbunda eladó. Cím a kiadóban.

Ha Budapestre jön, ne mulassza el VARGA cégét BUDAPEST, Kossuth-utca 11. tavaszi módosításait kötött, szövött áru különlegességét megtekinteni és a szabadalmazott „OSETA” berisnyát vásárolni, mert egy pár „Osota” harsánya 2 másik párt pótol. Övekkodjunk hasonlóan utazókatokól.

KERESLET.

Aranyat, ezüstit, briliánsat, zálogcédulát vesz legmagasabb napi áron Steiner Mihály, Hatvan-utca 2 szám, I. emelet.

Tanuló-leányok

felvételtnek a Hegedüs és Sándor Rt. nyomdájába és könyvkötészetébe Piac-u. 49.

Nagyverdei villában bérelnék egy bútorozott szobát konyhával június, július és augusztus hónapra. Cím a kiadóban.

Lapkihordó asszony felvétetik

lapunk kiadóhivatalában, Piac-u. 49. SZ.

Babakelengyék, gyermek fehéruemlék, babil ruhák, — lányka- és fiu ruhák, tavaszi felöltők — hozott anyagból legrövidebb idő alatt olcsón és ízletesen készülnék dr. Hegedüs és Sándor irodaházában — Simonffy-utca 2.

12 hecto bakáros bor eladó Fűvészkeru-utca 14., emeleten.

Szódás üvegeket, fej nélkülit, megvételre keresek. Gyémánt nagykereskedő, — Piac-utca 58.

Kenyer-ügynök óvadékkal felvétetik Korona kenyérgyárban, Bethlen-u. 23.

Kitűtő fiu felvétetik

a Debreceni Független Újság kiadóhivatalában, Piac-utca 49. szám.

VEGYES.

Minden háztartásban nélkülözhetetlen a mosóruzsát. Pálincaközö ústök, mosóüstök, cser-üstök, üstházak készen kaphatók Mándoki Ferenc rézművesnél, Debrecen, Arany János-utca 13. Címezést vállal. Tisztviselőknak árendemény. Ócska rezet napi áron veszt.

Villamos szakmában legkomplj-káltabb munkákat legpontosabban készit és javit Földvári Debrecen első elektrotechnikai gyár Széchenyi-utca 55. Telefon 168.

Széchenyi gőz- és kádfürdő (volt Telegdi) a nagyállomással szemben, állandóan nyitva.

Vízvezeték, csatornázást, kutjavitásokat készit szakember Gyenes, Miklós-utca 29. Telefon 9-37.

Zongora eladó Gärner zongorahangolónál, Széchenyi-utca 15.

Menedélt órák szakszerűen, meglepő olcsón vállal javításokat Rákóczi-u. 36.

Mozdonyvezető nyugalmazott, megbízást, vagy bármely megfelelő munkát jutányosan vállal. Cím a kiadóban.

CLUB-

specialite papir és hüvely legolcsóbb árban

Mayernál, Simontfy-u. 1.

Forgalmi adó vezetéséhez szükséges

pénztárkönyvek

különféle nagyság- és árakban bitelesítve beszerezhetők Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai r.-t. papirkereskedésében, Piac-utca 34. szám alatt.

Felelős szerkesztő: L. LORÁNT JÓZSEF

Kiadó: HEGEDÜS ES SANDOR Irodalmi és nyomdai részv.-társ.

FÜG

ELŐFIZETÉS: Egyszeri 600 K. 660. — Negyedévi 340. — Egy évi 1200. —

Bernolák

Budapest, márc. 17. E szerint azok a híresek Bethlennek a koalíciót tarthatatlanságára közölni tett kijelentéséből kezdetve arról tudtak, hogy a három keresztény párti ter megváltik tárcájától, csak részben valószínű Bernolák Nándor ugyanilag a legrövidebb időn belül megmaradnak állásukban. Bernolák távozásának híre is adják. Az egyik szerint azért megy, mert mány nem teljesítette a Ernst féle csoportnak sekre vonatkozólag tett ígéret. A megállapodás állt, hogy Huszárék jelen az egységspárt nem áll jelöltet, legelőbb ott, ahol a választási kilitások mindkét névze körülbelül egyenlő. Hogy ennek a kikötésnek mány nem tesz eleget, a hírek a debreceni kerület, a Bernolákkal szemben tényleg az egységes párt Lengyelországot.

A másik verzió szerint Bernolák az egységes párt távozására kell távoznia a képviselői köréből, mert a párt megelégedte a meddő politikával. Vass József és Hegyesszőlőre maradnak, bár ma, hogy előbb-utóbb Hegyesszőlőre is távoznia kell, mert nem lép az egységspárt. Az a hír, amely Tolnayhozta kapcsolata a képviselői körrel, a miniszteri tárcával, denesetre korai.

Az egységspárt ma délelőtt 11 órakor irodalmi és nyomdai részvénytársaság ülést tartott. A bizottság délután 2 órakor megtartotta a tanácskozását. Ezen megállapodott 12 képviselő hivatalos jelöltjeik körében. Az intéző bizottság semmiféle kötelezettséget nem adott ki, mert a jelöltök csütörtökön folytatódnak névsorát csak a választás napján nyilvánosságra hozza az összes hivatalos hírek kiadóhivatalában.

Bethlen Debrecen Orói Bethlen István elnöknek vasárnapra hódmezővásárhelyi utasítását már jelentették a lapok. Ujabb terv hódmezővásárhelyi képviselői körében a miniszterelnök részéről.